

Programma 5 Economie, Kennis en Talentontwikkeling

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

De Nederlandse economie heeft zich in 2023 verder hersteld na de coronaperiode. Weliswaar met een economische groei van 0,1% fors lager dan in 2022, maar destijds werd nog veel groei ingehaald na de coronapandemie. Ook is het positief dat de inflatie na een recordhoogte in 2022 verder is gedaald naar 1,2% in december 2023. Dat merken Brabantse burgers en bedrijven immers direct. Wel blijft het onrustig op het geopolitieke wereldtoneel. Door de oorlog in Oekraïne, de onrust in het Midden-Oosten, spanningen tussen China en Taiwan en de onveiligheid op vaarroutes naar Europa blijven toeleveringsketens en de energiemarkt onzeker, wat productie en internationale handel bemoeilijkt.

Internationale samenwerking en netwerken zijn echter wel van belang om onze Brabantse innovatie-ecosystemen en bedrijven in positie te houden. De inkomende en uitgaande missies in 2023 zijn van waarde geweest bij het vormen en uitbouwen van deze internationale netwerken. In Europees verband zijn we interessante samenwerkingen aangegaan met overheden en bedrijven en bovendien hebben we een succesvolle Brabant Innovation Days (BID) georganiseerd in Japan. Het BID wordt door de Nederlandse ambassade in Japan gezien als het beste Nederlandse evenement van het jaar en heeft ervoor gezorgd dat Brabantse innovaties en partners voor een relevant Japans publiek bekend zijn geworden. De (90%-versie van de) Brabantse Aanpak Internationalisering is vastgesteld door GS en opiniërend aangeboden aan PS. Vervolgens zal de 100% versie door GS worden vastgesteld. Hiermee zijn de verkenningen afgerond en is duidelijk in welke landen innovatiesamenwerking meest kansrijk is.

Dichter bij huis kende het Brabantse bedrijfsleven ook in het afgelopen jaar uitdagingen ten aanzien van krapte op de arbeidsmarkt, stikstofproblematiek en met aansluitingen op het elektriciteitsnetwerk.

Laatstgenoemde thema's hebben in samenwerking met onder andere de beleidsterreinen Energie, VTH en Wonen, Werken en Leefomgeving zonder meer onze aandacht gehad. Het is immers cruciaal voor ons vestigingsklimaat en voor de aantrekkelijkheid om (internationale) medewerkers voor de regio te behouden. Op de Regional Innovation Scoreboard, een gerenommeerde lijst van de Europese Commissie van de meest innovatieve regio's in Europa (239 regio's in totaal) zijn we in 2023 gestegen naar plek 25 (ten opzichte van plek 36 in 2021). Het betekent dat we op de goede weg zijn – we hebben ons immers als ambitie gesteld om bij de beste 15 Europese regio's te horen in 2030 – maar ook dat blijvende investeringen nodig zijn om internationaal voorop te blijven lopen. Op de Regional Competitiveness Index, waarin het concurrentievermogen van alle Europese regio's wordt gemeten, staan we in de ranglijst van 2023 in de top 10. Dat stemt hoopvol.

In het afgelopen jaar vond een nieuwe bestuurswissel plaats, waardoor we de komende jaren accentverschuivingen in ons beleid zullen doorvoeren op gebied van onder andere volume to value, strategische autonomie en brede welvaart. Deze worden in de nieuwe uitvoeringsagenda voor Economie, Kennis en Talentontwikkeling geëffectueerd, die medio 2024 gereed zal zijn. Dat betekent dat we in 2023 nog sterk gericht waren op de uitvoering van bestaande agenda's op gebied van triple helixsamenwerking rondom innovaties, ruimtelijk-economische structuurversterking, data-economie, circulariteit en talent. We hadden beloofd om uiterlijk in 2023 negen innovatiecoalities binnen maatschappelijke transities te realiseren. Dat aantal hebben we bereikt, zoals voor de Batterij van en voor de toekomst, toekomstbestendig ecosysteem Eiwittransitie Brabant, Next Level Logistics en Solar maakindustrie. Het programma BioVoice is succesvol afgerond en de start van BrabantRing BV is gerealiseerd. Daarnaast hebben we overeenkomsten ondersteund met onder meer het ministerie van Defensie en Brainport Development rondom de ontwikkeling van innovaties die zowel voor defensie als ook op andere terreinen toepasbaar zijn (dual-use technologieën) en met de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij en de triple helixorganisaties (REWIn, Brainport Development, Midpoint Brabant en AgriFood Capital) rondom gezamenlijke programmering. Tevens hebben we een convenant gesloten met de gemeente Breda, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven rondom de Breda Game Hub.

Om aan de grote vraag naar arbeid te voldoen hebben we onder andere extra ingezet op om- en bijscholing van werkenden en werkzoekenden binnen de sectoren zorg en energie, bijvoorbeeld via

BrabantLeert. Daarnaast is er afgelopen jaar ook aandacht geweest voor het aantrekken en behouden van internationaal talent. Zo hebben we onder meer vijf informatiepunten voor arbeidsmigranten geopend en rollen we de diensten van het Expat Center Brabantbreed uit. We hebben daarnaast ingezet op het versterken van kennisinfrastructuur, ondernemerschap en leven lang ontwikkelen, via de Kennispacten voor het MBO en het Hoger Onderwijs. Bovendien hebben we met de ontwikkeling van de innovatiecoalitie Smart Industry 4.0 ingezet op het verhogen van de arbeidsproductiviteit, zodat minder personeel nodig is om hetzelfde werk of zelfs meer werk te verzetten.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Stimuleren van missie-gedreven innovatie door sterke ecosystemen en clusters van bedrijven.

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- **Brabantse positie op de (RIS) en (RCI) ranglijsten**
RIS is de Regional Innovation Scoreboard van de Europese Commissie, een gerenommeerde lijst van de meest innovatieve regio's in Europa (239 regio's in totaal). Onze ambitie is in 2030 minimaal bij de beste 15 regio's te horen.
- RCI is de Regional Competitiveness Index, eveneens van de Europese Commissie. Deze index meet het concurrentievermogen van alle Europese regio's, bijvoorbeeld op het gebied van infrastructuur en opleidingen.
- **% toename van het bruto regionaal product (BRP) ten opzichte van het voorgaande jaar**
(BBV-verplichte indicator)

RIS: De huidige innovatiepositie (plek 25 in 2023) is een verbetering ten opzichte van plek 36 in 2021. Dit betekent dat we op de goede weg zijn, maar ook dat blijvende investeringen nodig zijn om internationaal voorop te blijven lopen.

RCI: Brabant scoort hoog op opleidingsniveau en technologisch niveau. Huidige positie: 4 (2023). Brabant staat in de ranglijst van 2023 met vier andere Nederlandse provincies in de top 10.

Het BRP groeide in 2022 (t.o.v. 2021) met 4,4%. Voor 2023 zijn er nog geen cijfers maar moet gerekend worden met een duidelijk lagere groei, in lijn met het beeld voor heel Nederland.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Een impuls aan de circulaire economie/samenleving

Outcome-Indicator	2023	2024	2025
grondstofverbruik			In 2030 is 50% van ons primaire grondstofverbruik verminderd
Output-Indicator	2023	2024	2025
Vergroten bewustwording binnen het thema maakindustrie		85 maakindustrie bedrijven binnen ecosysteem Smart Industrie Hub Zuid geïnformeerd en gefaciliteerd op weg naar circulaire bedrijfsvoering. Binnen	

	SIHubZuid het platform Circular Value Center opgericht. Met Stakeholders proces rondom ketenprojecten gestart. 4 ketenprojecten in voorbereiding.	
Binnen het thema Voedsel en het project Agrofoodvoice worden 2 concrete initiatieven uitgevoerd m.b.v. innovatiecontracten en vouchers.	Er komt geen specifiek Agrofoodvoice-programma gericht op alleen op agrofood-projecten. Zodra een nieuwe ronde van het bestaande programma Biovoice start, laten we agrofoodprojecten meedraaien.	Reststromen worden beter benut en leidt tot minder voedselverspilling, stimuleert de eiwittransitie.
Optimaliseren biobased ecosysteem	Ecosysteemonderzoek uitgevoerd en speerpuntennotitie is in ontwikkeling waar de provincie haar rol moet pakken en het verschil kan maken.	

Voor een uitgebreider overzicht van prestaties/resultaten verwijzen we naar het programmeringsdocument EKT 2022

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

4 ketenprojecten afgerond binnen acceleratieprogramma CVC fast forward. Het programma Biovoice is afgerond er zijn binnen dit programma 2 agrofoodprojecten uitgevoerd.

Een impuls in digitalisering

Indicator	2023	2024
Datamaturiteit van het stuwende mkb	1000 MKB-bedrijven hebben online datascan gedaan	Stijging naar gemiddeld 3,5 (op schaal van 1 tot 5)
Omvang Brabantse data-economie	2 nieuwe icoonprojecten	Groei van de waarde van de Brabantse data-economie (€) met 20 %
	110 datastartups en scale ups zijn ondersteund	Groei van het aantal bedrijven in de Brabantse data-sector met 15%
	Propositie AI 4 Everyone	Groei van het aantal data-professionals in Brabant met 6 %

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Inmiddels hebben 380 MKB-bedrijven de scan (= opmaat voor data-advies) ingevuld en verder hebben 505 bedrijven gebruik gemaakt van de adviesdiensten van de datacoaches (opgenomen streefwaarde was 850 mkb-bedrijven krijgen data-advies). Zijn er 165 vouchers uitgereikt om data-expert in te schakelen. De laatste maanden zit er een stijgende lijn in het aantal aanvragen. De subsidieregeling is met twee jaar verlengd tot eind 2025.

Er zijn 2 nieuwe icoonprojecten gestart: BrabantRing BV is opgericht. En project GAIA-X is gestart. 65 startups hebben inmiddels meegedaan aan het Data Acceleratieprogramma (DAP). Het DAP is begin 2022 gestart en loopt nog door tot eind 2024.

De call bij AI Ned waarvoor we de propositie AI4veryone opwerken gaat in 2024 pas open. Nodige voorwerk is verricht om een aanvraag te kunnen indienen in 2024.

We versterken het organiserend vermogen in triple helix samenwerkingen op verschillende niveaus: in steden en op regionaal niveau

Indicator	2023
Geharmoniseerde jaarplannen & afsprakenkaders	6 (4 regio's, BOM & Braventure)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Aantal van 6 is gerealiseerd. Eind 2022 heeft het samenwerkingsverband Braventure met haar partners een geharmoniseerd jaarplan en afsprakenkaders voor 2023 ingediend bij de provincie Noord-Brabant in navolging van een verplichting in de subsidieverlening van december 2021.

We zorgen dat rondom sleuteltechnologieën zogenaamde innovatie-coalities tot stand komen

Indicator	2023	2024	2025
Innovatiecoalities	9		

Voor een uitgebreider overzicht van prestaties/resultaten verwijzen we naar het programmeringsdocument EKT 2022

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In de afgelopen bestuursperiode zijn de volgende 10 innovatiecoalities opgestart: Digitale Weginfrastructuur; De batterij van en voor de toekomst; Toekomstbestendig Ecosysteem Eiwittransitie Brabant; Solar maakindustrie voor Brabant; Regeneratieve Geneeskunde; Medische Technologie;

Nucleaire energie voor de toekomst; Next Level Logistics, AI, data als motor voor het stuwende Mkb en startup van morgen; Smart Industry 4.0.

We zorgen voor een organisatorisch sluitende keten voor de ondersteuning van innovatieve starters, groeiers en scale-ups.

Indicator	2023	2024	2025
Slagingpercentage innovatieve startups in Brabant*)	8,6	10% hoger dan in 2020	
Aantal nieuwe snelle groeiers in Brabant**)	10	5	5

*) Slagingpercentage innovatieve startups bepaald door geverifieerde startups in Noord-Brabant (Dealroom.co) en scale-up (Dealroom.co) percentage op basis van definitie scale-up van Techleap.

***) Aantal nieuwe snelle groeiers op basis van 30% medewerkersgroei tussen 2021-2023 op basis van Dealroom

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2022 zijn met BOM en Braventure afspraken gemaakt over de activiteiten die nodig zijn om de doelstelling (2025; 10% t.o.v. 2020 = nulmeting) te realiseren. Hiertoe is een monitor (Dealroom) ontwikkeld waarin de voortgang te volgen is.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Inzetten op talentontwikkeling voor de kenniseconomie van morgen

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- **Spanningsindicator Brabantse arbeidsmarkt:**

De spanningsindicator Brabantse arbeidsmarkt geeft de verhouding aan tussen het aantal vacatures en het aantal kortdurend werklozen. In Q3 2023 was de gemiddelde spanningsindicator voor Noord-Brabant 4,85 (zeer krap). De spanningsindicator laat een lichte daling zien; de spanning is namelijk lager dan in Q2 2023 (5,14) en in Q1 2023 (5).

- **% bruto arbeidsparticipatie (werkgelegenheid)**

De bruto arbeidsparticipatie wordt gemeten ten opzichte van de totale beroepsbevolking in de leeftijd van 15–75 jaar. In Q3 2023 was er in Noord-Brabant een bruto arbeidsparticipatie van 76,6%. Dit ligt iets hoger dan het landelijke percentage (76%). De arbeidsparticipatie in Noord-Brabant laat een stijgende lijn zien, deze is in Q3 2023 namelijk hoger dan in Q2 2023 (76,3%) en Q1 2023 (75,9%).

- **Succes broedplaatsen Provincie Noord-Brabant**

Het succes van broedplaatsen wordt gemeten in het aantal broedplaatsen dat versterkt is, door onderwijs en bedrijfsleven beter met elkaar te verbinden en zichtbaar programma's met elkaar in te richten en talent te ontwikkelen.

Kwaliteit (indicator)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Aantrekken en behouden van nationaal en internationaal talent

Indicator	2023
Aantrekken van 500 extra talenten en binden aan Brabant via de programma's Talent attraction Programm en International student programm.	250
Het Future Talent Brabant programma (voorheen genaamd Innovation Makers Programma) creëren we een ecosysteem, waardoor tenminste 3500 talenten de mogelijkheid krijgen om zich beter voor te bereiden en toe te treden tot de Brabantse arbeidsmarkt	3000
Opzetten en verder uitwerken van broedplaatsen/ hybride leeromgevingen	5

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben extra inzet gepleegd op met name het behouden van (internationale) talenten voor Brabant. Door het continueren van de bovengenoemde programma's zijn de doelen behaald.

Inzicht in de arbeidsmarkt ontwikkelingen t.b.v. maatschappelijke transities

Belangrijk is om een duidelijk beeld te verkrijgen van de (toekomstige) arbeidsmarkttopgaven als gevolg van de maatschappelijke transities enerzijds en het aanbod van talent anderzijds. In 2023 zal dit beeld compleet zijn, om vervolgens meegenomen te worden bij de beleidsbepaling voor de nieuwe bestuursperiode. Het dashboard 'talenteninzicht' is dit jaar opgeleverd:

Indicator	2023
Human Capital agenda: In beeld brengen van de toekomstige arbeidsmarkttopgaven als gevolg van maatschappelijke transities	100%
Doorontwikkeling van dashboards over onderwijs & arbeidsmarkt en realisatie van een talent-dashboard om inzicht te krijgen in de braindrain/gain in Brabant in relatie tot de kraptesectoren	100%

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We hebben beter inzicht in de Brabantse arbeidsmarkt door het nieuw ontwikkelde TalentenInZicht dashboard en we hebben bestaande dashboards doorontwikkeld.

Leren en ontwikkelen

Indicator	2023
-----------	------

Brabant leert; Minimaal 5000 Brabanders krijgen de mogelijkheid om zich jaarlijks gesubsidieerd om- en bij te scholen richting kansrijke beroepen en t.b.v. krapte- en transitie sectoren 2500

Samenwerking op ontwikkelen van kennis via Kennispact MBO-HBO-WO Kennispact mbo/hbo

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 hebben 3.700 mensen via Brabantleert.nl een opleiding gevolgd, waardoor ze bijvoorbeeld hun werk hebben kunnen behouden of een transitie hebben kunnen maken naar een andere sector. In 2022 zijn er 7.738 Brabanders geholpen met om- of bijscholing. Hiermee hebben we het jaarlijkse aantal van 2.500 Brabanders ruimschoots overtroffen.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Realiseren van sterkere clusters door Europese en internationale samenwerking

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- Aantal gelande projecten (35 p/jaar)
- Aantal handelsmissies (12 p/jaar)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het eerder verwachte aantal gelande projecten is met het aantal van 20 dit jaar niet behaald. Een gebrek aan ruimte, energie en het stikstof dossier zijn grote belemmeringen in het aantrekken van nieuwe bedrijven, met name als het greenfield investeringen zijn (koop van bedrijfsgrond voor een nieuwe ontwikkeling).

Ook uitbreidingen bij bestaande bedrijven worden getroffen door deze belemmeringen.

Daarnaast is er een afnemende belangstelling vanuit de VS (onze grootste investeerder in Nederland en Brabant) voor Foreign Direct Investment naar Europa vanwege de oorlog in de Oekraïne en de Amerikaanse overheid die bedrijven vooral stimuleert in eigen land investeringen te doen.

Het vestigingsklimaat staat ook verder onder druk door fiscaal beleid (vennootschapsbelasting onverwacht verhoogd), complexe regelgeving en regeldruk (arbeidsrecht, vergunningen en economische veiligheid), druk op bestaande infrastructuur (congestie) en schaarste aan talent (zowel kennis als arbeiders). Zie ook Manifest van VNO-NCW Brabant Zeeland.

De belangstelling is wel weer toegenomen na de zomer. Dat geeft enig perspectief voor 2024. De concurrentie is wel groter in Europa, mede ook door het vestigingsklimaat dat is verslechterd de afgelopen jaren t.o.v. directe concurrenten als Duitsland, België, Nordics en Frankrijk.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bouwen en onderhouden van contacten en netwerken voor internationale innovatiesamenwerking

Indicator	2023	2024	2025
-----------	------	------	------

Brabant Innovation Days (BID) die leiden tot	4 BID's	4 BID's	4 BID's
-nieuwe contacten	320	320	320
-contracten kennisinst..en bedrijven	10	10	10
Aansluiten bij innovatiecoalities	5	5	5
Aantal projecten met een impact op gezondheid via Efro/Interreg	8		

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Zoals reeds gemeld bij Burap-II 2023, is het aantal van 4 BID's niet gehaald. We zijn dit jaar kritisch geweest op onze inzet en dit heeft ertoe geleid dat we een succesvolle BID hebben georganiseerd in Tokyo, Japan.

Continueren van investeringsbevordering

Indicator	2023	2024	2025
% High value projecten	30%	30%	30%
Passend binnen topsectoren/clusters	90%	90%	90%
Investor Relations gesprekken	140	140	140

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We gaan zorgvuldig om met de beperkte ruimte die we hebben. Dit betekent dat we kritisch kijken naar de toegevoegde waarde van nieuwe bedrijven voor bestaande clusters en ecosystemen. 30% van de nieuwe bedrijven hebben een high value voor Brabant, 90% van de nieuwe bedrijven zijn passend binnen bestaande topsectoren dan wel clusters.

Stimuleren van de internationale handel

Indicator	2023
Deelnemende Bedrijven/ Kennisinstellingen	60
Informatiebijeenkomsten	12
Trade Relations gesprekken	60

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Het is goed gelukt om in contact te komen met geïnteresseerde bedrijven. Het eerste contact is vaak opgevolgd door een activiteit die aansluit bij de vraag van de betreffende bedrijven.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

Het versterken van de ruimtelijke-economische structuur

Omschrijving (toelichting)

Indicatoren:

- Provincie Noord-Brabant scoort gemiddeld op de Brede Welvaartsindicator (BWI in 2021)

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Provincie Noord-Brabant scoort zowel in de dimensies Hier & Nu als Later gemiddeld, waarbij er meer indicatoren zijn gestegen dan gedaald ten opzichte van eerdere jaren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

(Door)ontwikkelen van stedelijke innovatie districten

Indicator	2023
Verkenning Brabantse steden	2
Ondersteuning fieldlabs/faciliteiten	3

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

We zijn partner in verscheidene integrale gebiedsontwikkelingen die in potentie uit kunnen groeien tot volwaardige stedelijke innovatiedistricten ingebed in de Brabantse verstedelijkingsstrategie en verstedelijkingsakkoorden met stedelijke regio's. Meerdere kansrijke faciliteiten, fieldlabs en proeftuinen zijn in 2023 ondersteund, zoals 't Zoet in Breda, innovatiedistrict 's-Hertogenbosch.

Bijdragen aan campusontwikkeling

Indicator	2023
Ontwikkelperspectief (roadmaps) campussen	3
Opwerken broedplaatsen/hybride leeromgevingen waarbij arbeidsmarkt en bedrijfsleven worden verbonden	12

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Samen met campusorganisaties, eigenaren, bedrijven en kennisinstellingen wordt op de verschillende campussen gekeken naar de kansen en mogelijkheden voor doorontwikkeling van deze belangrijke plekken voor de Brabantse economie. Voorbeelden zijn het ondernemingsplan Business Park Aviolanda met Roadmaps, de uitbreiding van de Brainport Industries Campus en de doorontwikkeling van Pivot Park. Inmiddels versterken we op twaalf plekken hybride leeromgevingen en broedplaatsen waar Leven Lang Ontwikkelen hybride vorm krijgt, in o.a. Oss, Uden, Werkendam en Breda.

Inzet verbonden partijen

Voor het realiseren van de doelstellingen uit dit begrotingsprogramma worden onderstaande verbonden partijen ingezet:

- BOM Holding BV
- Meerjarenplan BOM 2021-2024
- Businesspark Aviolanda (BPA)
- Pivot Park holding
- Green Chemistry Campus BV
- Havenbedrijf Moerdijk
- Stichting Leisure Ontwikkelfonds Noord-Brabant
- Brabant Startupfonds

Nadere informatie over verbonden partijen staat in de paragraaf Verbonden partijen.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

Bedragen x € 1.000	Begroting	Begroting	Jaarrekening	Vershil begroting
	2023	2023	2023	-
	oorspronkelijk	na wijziging	realisatie	realisatie
Lasten				
Programmalasten	51.892 N	80.759 N	83.918 N	3.159 N
Toegerekende organisatiekosten	6.407 N	7.690 N	6.998 N	692 V
Totaal Lasten	58.299 N	88.449 N	90.915 N	2.466 N
Baten				
Programmabaten	545 V	33.734 V	45.154 V	11.420 V
Bijdrage in toegerekende organisatiekosten	0	0	0	0
Totaal Baten	545 V	33.734 V	45.154 V	11.420 V
Saldo van baten en lasten	57.754 N	54.715 N	45.761 N	8.954 V

Toelichting verschil begroting – realisatie

5. Economie - Afwijking lasten (bedragen x € 1.000)	2.466
	N

Europese programma's/Internationalisering	8.754
	N

Het betreft met name hogere Efro-bijdrage OP-Zuid ad €11.511 mln. (N). Dit is budgettair neutraal, zowel aan de lasten- als batenkant. Verder zijn er diverse projecten voordeliger afgewikkeld (1.477 V) en ook zijn uitgaven m.b.t. bepaalde regelingen lager dan verwacht (JTF € 692 V en overige 148V). Verder zijn kosten m.b.t. Internationalisering en branding beneden de raming gebleven (€ 440 V), dit wordt met name veroorzaakt doordat er minder BID's zijn georganiseerd dan geraamd.

MIT	4.469
	V

Hier is nauwelijks sprake van onderbesteding. Betreft aan de ene kant lagere lasten van provinciale cofinancieringsuitgaven MIT. Dit wordt met name veroorzaakt doordat a) niet alle beschikkingen in 2023 zijn afgegeven, maar doorschuiven naar 2024, b) diverse projecten een startdatum m.i.v. 1/1/2024 hebben (op moment van ramen niet bekend), waardoor de lastneming (niet realisatie) doorschuift naar 2024 en c) doordat projecten voordeliger afgewikkeld worden. Aan de andere kant betreft dit uitgaven MIT die door het Rijk gedekt worden. (Betreft ook rijksuitgaven van prov. Limburg en Zeeland.)

Uitvoeringsagenda's	285
	N

De realisatie van de diverse uitvoeringsagenda's wijkt enigszins af van de raming, per saldo is er € 0,28 mln. meer gerealiseerd ten opzichte van de raming. Dit wordt met name veroorzaakt doordat m.b.t. UA Circulaire Economie het project Building Balance toch nog in 2023 gerealiseerd is, terwijl de middelen hiervoor al waren doorgeschoven naar 2024.

MKB/BOM	1.026
	V

Betreft met name projecten i.h.k.v. Stimulering van Innovatie in de Regio (SIR) regeling, een meerjarige regeling die doorloopt in 2024, waarvoor ook voorgesteld zal worden om betreffende middelen over te hevelen.

Toegerekende organisatiekosten	692
	V

De toegerekende organisatiekosten komen op basis van de gerealiseerde uren-inzet lager uit.

Overige: saldo van overige lagere en hogere lasten	385
	V

5. Economie - Afwijking baten (bedragen x € 1.000)	11.420
	V

Europese programma's	11.520
	V

Wordt met name veroorzaakt door lagere Efro-bijdrage OP-Zuid ad € 11.511 mln., zie ook afwijking lasten.

Rijksbijdrage Specifieke Uitkering MIT	2.426
	N

Zie ook onder Specifieke Uitkering MIT lastenkant. Lagere MIT-uitgaven aan lasten kant leiden ook tot lagere Rijksbijdragen.

Green Deal	1.985 V
------------	------------

Wordt veroorzaakt doordat de rijksbijdrage voor Green Deal pas ultimo december ontvangen is en daardoor niet meer in raming verwerkt kon worden.

Overige: saldo van overige lagere en hogere baten	341 V
---	-------

